

Carina Nygren Svensson, skogsägare och SBO-ordförande och Viktoria Hedström, skogsinspektör, båda från Bjurholm, gör "vägen" för Kraftsamling Skog.

Kraftsamling Skog

– skogsägarnas egen folkrörelse för ökad tillväxt och lönsamhet

Kraftsamling Skog blev en mycket framgångsrik utbildningsinsats för Sveriges familjeskogsbrukare. 73 000 deltagare och ökad aktivitet i skogen blev resultatet.

Kraftsamling Skog heter utbildningskampanjen för skogsägare som genomfördes åren 2007–10. Syftet var ökad lönsamhet på den enskilda skogsgården genom ökad skogstillväxt. En utredning från Skogforsk 2004, »Ökad produktion i familjeskogsbruket«, visade att det är fullt möjligt att med tämligen enkla och beprövade metoder öka skogstillväxten i familjeskogsbruket med minst 20 % på längre sikt.

Sveriges 330 000 enskilda skogsägare äger tillsammans 11,5 miljoner hektar skogsmark och står för 60 % av landets årliga avverkning, drygt 50 miljoner skogskubikmeter. 20 % ökad tillväxt ger inte bara den enskilda skogsägaren bättre lönsamhet utan ger oss också ökad tillgång på skogsråvara. Det innebär större möjligheter att ställa om till ett grönare och mer uthålligt samhälle.

Nästan 7 av 10 deltagare i Kraftsamling Skog röjer själva i sin skog.

Många fler deltagare än väntat

Kraftsamling Skogs totala deltagarmål, 50 000, nåddes gott och väl. 73 000 blev det slutliga antalet deltagare. 50 000 av dem deltog i olika endagsaktiviteter och nästan 11 000 i studiecirklar och kurser. 12 000 fick personlig rådgivning. 85 procent var nöjda med de aktiviteter man deltog i och 65 procent ser efter utbildningen större möjligheter att öka lönsamheten genom ökad skogstillväxt.

Många satsar redan mer aktivt

De viktigaste effekterna för ökad tillväxt är dock vad som görs i skogen. Utvärderingen bland deltagarna visar följande resultat två år efter utbildningen:

- * Andelen planterad areal av den totala förnygringsarealen har ökat med 2,5 %, är nu 81 %
- * 15 % av dem som förnygrade 2009/10 använde tillväxthöjande trädslag (7 % 2007)
- * 45 % av de deltagare som förnygrat efterfrågar i första hand förädlat plantmaterial (30 % 2007)
- * 24 % av deltagarna genomförde eller beställde dikesrensning 2009/10 (14% 2007)
- * 17 % fler har en aktuell skogsbruksplan nu än 2007
- * 68 % röjde sin skog 2009/10 (62 % 2007), dock har inte totala röjningsarealen ökat

Värt att notera är att deltagarna i Kraftsamling Skog redan före utbildningen var mer aktiva i sitt skogsbruk än medelskogsägaren.

Skogsägarplaner och Kraftsamtal Skog

I ett påbyggnadsprojekt till Kraftsamling Skog har bl. a. en ny användarvänlig Skogsägarplan

utvecklats och ett nytt bolag, Svenska Skogsägarplaner AB, bildats. De nya skogsägarplanerna börjar marknadsföras under våren 2011 och ses som ett mycket kraftfullt planeringshjälpmedel som nyttjar det senaste inom den digitala tekniken.

En annan ny produkt som tagits fram är Kraftsamtal Skog, en trepartsrådgivning där skogsägaren träffar en skogsinspektor och en ekonomisk rådgivare från LRF Konsult samtidigt. Kraftsamtal Skog har bl a aktualiserat generationsskiftesfrågan vilket är mycket välbehövligt bland våra skogsägare.

Människor i samverkan gjorde det

LRF och skogsägarföreningarna Norra, Norrskog, Mellanskog och Södra drev Kraftsamling Skog med en nationell projektledare och en regional projektledare på varje skogsägarförening. 150 förtroendevalda handledare bistod med att rekrytera deltagare och organisera aktiviteter. Studieförbundet Vuxenskolan organiserade studiecirkelarna.

Det mesta av den rent operativa verksamheten har skogsägarföreningarnas svarat för eftersom den skogliga kompetensen finns där. LRF har fungerat som en rekryteringskanal till sina medlemmar. I Kraftsamtal Skog har inspektorer från skogsägarföreningarna och rådgivare från LRF Konsult Skogsbyrån arbetat tillsammans i rådgivningssituationen vilket varit lärorikt.

Jordnära pedagogik som visar att markberedning gör skillnad.

Minst 22 000 deltagare besökte någon av Kraftsamling Skogs 140 demonstrationsgårdar.

»Smörgåsbordet«

Verksamheten har i huvudsak bestått av olika kunskapsförmedlande aktiviteter som skogs dagar/-kvällar, seminarier, studiecirklar, distanscirklar, kurser, webutbildning, dataspel, distanskurser och personlig rådgivning. Skogsägare är en heterogen målgrupp. De olika aktiviteterna utvecklades för att det skulle finnas något som kunde passa varje typ av skogsägare. Vi tyckte vi hade så mycket att bjuda på att vi kallade utbudet för »smörgåsbordet«.

Som studiematerial användes skogsskötselboken *Nya Tidens Skog* som arbetades fram till projektstarten 2007. Under projekttiden såldes nästan 16 000 exemplar av boken. Ett mycket viktigt studiematerial var också de 140 demonstrationsgårdar där man ute i skogen kunde se och diskutera olika tillväxthöjande åtgärder. Minst 22 000 deltagare besökte någon demonstrationsgård.

Vi gjorde oss synliga

En viktig utgångspunkt i Kraftsamling Skog var att göra projektet väl synligt för såväl skogsägare som skogsbranschen i stort och givetvis också för media.

Kraftsamling Skog har haft egen internetplats på www.kraftsamlingskog.lrf.se samt sidor på skogsägarföreningarnas webplatser. Den nationella projektledaren hade en särskild Kraftsamling Skog-blogg.

Vi arbetade aktivt för att finnas med i reportage i Land Lantbruk med Skogsland, ATL, Skogen, Vi Skogsägare samt i skogsägarföreningarnas egna tidningar. Därtill har vi haft ett bra genomslag i lokalmedia över hela landet.

Kraftsamling Skog har varje år gett ut en egen annonstidningsbilaga. Den sista, som gavs ut i november 2010 utgjorde samtidigt en sammanfattning av Kraftsamling Skogs verksamhet och resultat.

De personliga mötena har betytt mycket i Kraftsamling Skog.

Framgångsfaktorerna

Vad var det då som gjorde Kraftsamling Skog till en sådan framgång. Utvärderingar visar att:

- * Kraftsamling Skog kom rätt i tiden. Vi startade i en högkonjunktur med stor efterfrågan på virke, hungrig energimarknad, växande klimatdebatt, positiva skogspolitiska signaler om ökad tillväxt och sist, men inte minst, så var skogsägarna sugna på skogsskötsel efter tio års fokus på andra frågor i skogen.
- * Tydligt budskap och tydliga mål som vi hållit fast vid.
- * Samverkan mellan LRF och skogsägarföreningarna, och även andra företag och organisationer, har gett breddade kontaktytor. Vi har fått tillgång till bredare kompetens och nått nya målgrupper.
- * Storleken på Kraftsamling Skog har betytt mycket, att vi gjort ett nationellt sammanhållet projekt där alla drar åt samma håll. Det har väckt respekt i omvärlden. Uthålligheten är också viktig, att hålla i och hålla ut i fyra år. Det gäller att våga satsa stort och långsiktigt.
- * Kraftsamling Skog har haft ett tydligt varumärke och varit väl synligt i media och andra sammanhang.
- * Vi har nyttjat eldsjälar med passion och engagemang ute i landet. De personliga kontakterna och relationerna har betytt mycket i Kraftsamling Skog.
- * Pedagogiken har varit en ledstjärna. Hundratals inspektorer och förtroendevalda har utbildats i skogspedagogik. Bra studiematerial och demonstrationsgårdar har borgat för att teori och praktik gått hand i hand.
- * En drivande projektledning, den s.k. "förstafeman" som haft Kraftsamling Skog som sin huvudsakliga arbetsuppgift.

Vad händer nu?

Mycket av det vi arbetat med i Kraftsamling Skog kommer i fortsättningen att bli vardagsarbete ute på skogsägarföreningarna och LRF. Vi utlovar fler och bättre kurser, seminarier och andra utbildningsaktiviteter. Den personliga rådgivningen kommer också att öka. Då kommer Kraftsamling Skog väl till pass. Vårt stolta varumärke Kraftsamling Skog kommer att användas som kvalitetsstämpel på aktiviteter som håller pedagogisk kvalitet och syftar till ökad lönsamhet i Kraftsamling Skogs anda. Vi kommer att behålla många av demonstrationsgårdarna och utveckla metoderna för att lära direkt från verkligheten. Den nya Skogsägarplanen som lanseras våren 2011 kommer att bli ett bestående och mycket använt redskap för skogsägarna. Hos både LRF och skogsägarföreningarna vill man värda och utveckla de kontakter och det samarbete man arbetat upp inom Kraftsamling Skog.

Kraftsamling Skog blev en succé.

Det blev skogsägarnas egen folkrörelse för ökad och uthållig lönsamhet i familjeskogsbruket. Nu arbetar vi vidare inom LRF och skogsägarföreningarna för att underhålla och utveckla det intresse och den höjda aktivitetsnivå som väckts genom Kraftsamling Skog.

Kraftsamling Skogs projektledare gläds över fyra framgångsrika år.

